

Giới Học Người Cư Sĩ 6

Giới Sát Sanh – Buổi 2

Giảng giải: Thầy Thích Thiện Trang

Giảng ngày: 22/11/2025

Phát trực tiếp trên Kênh YouTube Thích Thiện Trang.

Link YouTube tại đây:

https://www.youtube.com/watch?v=CDCuzy_F43o

và mạng xã hội Facebook: Fanpage Thích Thiện Trang

<https://www.facebook.com/thaythichthientrang>

Nam Mô Bổn Sư Thích Ca Mâu Ni Phật!

Kính chào toàn thể quý vị đồng tu! Hôm nay [là] thứ Bảy, chúng ta học bộ Giới Luật, tựa đề là Giới Học Người Cư Sĩ. Hôm nay là bài thứ sáu. Chúng ta đã học qua phần [về] quy y Tam Bảo, về giới thứ nhất là Giới sát sanh. Hôm nay chúng ta sẽ học đến giới thứ hai là Giới trộm cắp. Những điều học này coi thì không có gì ghê gớm nhưng tích lũy cho chúng ta nhận thức về giữ giới và mình cũng biết thêm được nhiều kiến thức để mình giữ giới tốt hơn, đó là phước đức của mình. Bởi vì Đức Phật nói, chúng sanh là thừa tự của nghiệp, mỗi người chính là thừa tự nghiệp của chính mình. Cho nên thật ra những phước, những đức này bảo vệ mình khi có những biến nạn, giống như thiên tai, v.v.... Bảo vệ mình ở đây có hai nghĩa. Một là giúp cho mình vượt qua một vài khó khăn, bằng sự thần kỳ nào đó. Trường hợp thứ hai cũng có thể giúp cho

mình, nếu mình chuyển sanh đời khác thì mình cũng có phước đức đó mà mình được an vui ở một cảnh giới tốt hơn. Cho nên việc học quan trọng lắm.

Câu Chuyện Vị Tỳ-Kheo Thà Chết Mà Giữ Giới Vào Thời Đức Phật

Vào thời Đức Phật, như trong Thanh Tịnh Đạo có kể một câu chuyện như vậy:

Có vị Tỳ-kheo hành pháp Đầu-đà, sống đời viễn ly trong rừng sâu, chuyên tu Thiên định, giữ giới rất nghiêm. Ngài chỉ sống bằng vật thực [tử] khát thực và ngủ dưới gốc cây, luôn chú tâm hành Thiên. Một hôm nọ, sau khi đi khát thực trên đường trở về chỗ ngủ, [ngài] gặp một nhóm cướp. Họ đang cướp bóc ở một ngôi làng, nên tâm trạng đầy lo sợ, chạy trốn. Thấy vị Tỳ-kheo như vậy (vị Tỳ-kheo tu hạnh Đầu-đà), họ nghĩ: *“Chúng ta thật xui xẻo. Vị Sa-môn này đã thấy mặt chúng ta, chắc chắn sẽ báo với dân làng hoặc quan quân”*. Vì sợ bị lộ nên họ bắt vị Tỳ-kheo đó, và dùng một sợi dây rừng còn tươi để trói ngài vào một gốc cây, rồi vội vã bỏ đi. Tức là sợ vị Tỳ-kheo báo cho quan quân hay dân làng biết thì sẽ bắt nhóm cướp của mình. Một thời gian không lâu sau đó, một đám cháy rừng lan tới gần, lửa bốc cao, gió thổi mạnh, và tàn than bay khắp nơi.

Khi đó vị Tỳ-kheo thấy ngọn lửa đang đến rất nhanh, chắc chắn sẽ thiêu cháy cả khu rừng, và nghĩ mình sẽ chết nếu không thoát khỏi dây trói. Ngài thử nhúc nhích xem thế nào thì thấy sợi dây rừng còn tươi,

chỉ cần giật mạnh là có thể đứt. Nhưng trong giới Tỳ-kheo có một giới là không được cố ý phá hoại cây cỏ còn sự sống, cho nên vị này giữ luôn vậy. Sợi dây trói này còn [sự] sống cho nên ngài quyết giữ giới. Mặc dù giới này cũng rất nhẹ, giới này thuộc thiên là Đơn đoạ (thiên thứ năm) nhẹ hơn rất nhiều. Sau khi nghĩ như vậy, ngài cũng chấp nhận lửa cháy tới. Lúc đó ngài quán sát Khổ, Không, Vô thường, Vô ngã, dần dần tâm được sáng suốt không sợ chết nữa. Khi ngọn lửa cháy gần [đến] thì lúc đó ngài đắc được quả A-la-hán, đắc được A-la-hán, rồi qua đời luôn, tức là lửa rừng cháy [đến] qua đời luôn.

Câu chuyện đó để nói lên rằng trong hoàn cảnh khó khăn nhất, nhưng vẫn có thể giữ được giới và kết quả cũng rất tốt đẹp. Câu chuyện rất nổi tiếng, thà chết mà giữ giới.

Hôm nay chúng ta sẽ học đến giới thứ hai là Giới trộm cắp.

2. Giới trộm cắp

A. Định nghĩa

A1. Điều giới trộm cắp nghĩa là không lấy, chiếm đoạt của cải, tài sản mà chủ nhân không cho phép hoặc chủ nhân đang giữ gìn, bằng cách trộm cắp, cướp giật, lường gạt, đánh tráo, v.v... (Định nghĩa này là một định nghĩa đơn giản, còn nguyên văn mục A2 [dưới] chữ Pa-li phân tích như sau:)

A2. Nguyên văn: *Adinnādānā veramaṇisikkhāpadam samādiyāmi.*

+ Phân tích chữ:

- *Adinnādānā*: A + *dinna* + *ādānā*

+ A: Không, không được phép.

+ *Dinna*: Của cải, tài sản mà chủ nhân cho.

+ *Ādānā*: Lấy, chiếm đoạt.

- *Veramaṇisikkhāpadaṃ*: *Veramaṇī* + *sikkhāpadaṃ*

+ *Veramaṇī*: Tác ý tránh xa.

+ *Sikkhāpadaṃ*: Điều giới, giới.

- *Samādiyāmi*: Con xin thọ trì.

*Adinnādānā: Lấy, chiếm đoạt của cải, tài sản mà chủ nhân không cho phép hoặc chủ nhân đang giữ gìn.

*Người lấy, chiếm đoạt của cải, tài sản mà người chủ không cho, bằng cách trộm cắp, cướp giật, lường gạt, đánh tráo, v.v... đều bị phạm điều giới trộm cắp.

*Nghĩa toàn câu: ***Con xin thọ trì điều giới, có tác ý tránh xa sự trộm cắp.***

Định nghĩa như vậy chắc chúng ta cũng hiểu. Chúng ta dùng thủ đoạn này, thủ đoạn kia lấy một cái gì đó mà người ta không cho, đó là trộm cắp.

B. Năm chi pháp hội đủ phạm giới trộm cắp (hay phạm trộm cắp).

Giống như bài hôm trước, mình phải xét trên 5 chi pháp (5 phần). Nếu thấy đủ hết thì mới phạm Giới trộm cắp, còn nếu nói về nghiệp thì phạm nghiệp trộm cắp. Ở đây có năm điều:

1. Tài sản có chủ (parapariggahitaṃ): Tài sản đó phải có chủ. Ví dụ như chiếc điện thoại của ai đó. Còn bây giờ đi vô rừng, thấy trái cây dại không có chủ, [không có] của ai hết, như vậy đó là tài sản không có chủ.

2. Biết rõ tài sản có chủ (parapariggahita-saññitā): Ví dụ mình đi vô rừng thấy cây đó, cây đó mình biết rõ tài sản không có chủ (rừng mà). Nhưng [nếu] mình biết rừng này, đám cây này vẫn thuộc về một người nào đó đang giữ, đó là tài sản có chủ.

3. Tâm nghĩ trộm cắp (theyyacittaṃ): Tức là phải có tâm trộm cắp, còn lấy nhầm thì [không tính]. Ví dụ mình lấy nhầm, mình nghĩ không có chủ, v.v...thì không [phạm] trộm cắp

4. Có hành động trộm cắp (payogo): Tức là mình phải có hành động ra tay để trộm cắp.

5. Lấy được tài sản đó do hành động ấy (avahāro). (*Vật đã ra khỏi quyền kiểm soát của chủ, di chuyển vị trí của vật một chút...*).

Nếu người nào có đầy đủ 5 chi pháp này thì người ấy phạm điều Giới trộm cắp

Thật ra chúng ta chỉ cần căn cứ giống như buổi hôm trước: (1) Tài sản có chủ; (2) Biết tài sản đó có chủ; (3) Tâm mình nghĩ trộm cắp; (4) Có hành động trộm cắp; (5) Phải lấy được tài sản đó (lấy ở đây có thể là

rời [vật đó] khỏi quyền kiểm soát của người ta, hoặc di chuyển vị trí, v.v... Đây là những hình tướng).

Giải thích thêm:

<p>Của cải (tài sản)</p>	<p>Đó là các thứ tài sản tiền của, vàng bạc châu báu,...; các thú vật như voi, ngựa, trâu, bò,...; các thứ sở hữu trí tuệ (bản quyền),...là những thứ của cải giá trị có chủ.</p> <p>Ở Việt Nam, chúng ta hay xài những phần mềm bẻ khoá. Nếu quý vị biết đó là [phần mềm] bẻ khoá, cố tình bẻ khoá, thì đó là vi phạm bản quyền, tức là mình có trộm cắp. Còn nếu mình không biết, người ta cài sẵn cho mình rồi, mình [sử dụng] cũng không biết luôn, đó không đủ điều kiện chi pháp ở trên. Khi nào chúng ta sẽ có ví dụ đó để kiểm tra.</p>
<p>Tâm nghĩ trộm cắp</p>	<p>Tâm Tác ý bất thiện trộm cắp có 2 cách:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bằng thân: tự mình chiếm đoạt của cải người khác. - Bằng khẩu: dùng lời nói lường gạt, hoặc sai khiến người chiếm đoạt của cải người khác đem về cho mình. <p>Ví dụ ở Việt Nam chúng ta có nạn bị gọi điện thoại [từ] trung tâm lừa đảo Campuchia, họ toàn nói [mà] mình tự thực hiện, cuối cùng mình chuyển tiền đi. Đó là dùng bằng khẩu (miệng) để lừa gạt. Cho nên đó cũng thuộc trộm cắp.</p>
<p>Có hành động trộm cắp</p>	<p>1- Tự mình trộm cắp: trực tiếp lấy của cải, tài sản của người khác.</p> <p>2- Sai khiến người khác trộm cắp: ra lệnh, xúi giục hoặc thuê người lấy tài sản của người khác.</p>

gồm 6 cách:	3- Trốn thuế, phí bằng gian lận: ném/tuồn hàng hóa, đồ đạc qua trạm thu thuế, cửa khẩu... để né thuế, lậu thuế.
	4- Chỉ thị chờ thời cơ để trộm: dặn người khác “khi có cơ hội thì lấy tài sản ấy”, không ấn định thời hạn. Ví dụ ra hiệu gì đó, hú lên hoặc vỗ tay, đó cũng là chỉ thị [để] trộm cắp.
	5- Làm mê muội chủ tài sản để chiếm đoạt: dùng bùa chú, thuốc mê (hoặc thủ đoạn tương tự) khiến chủ nhân mê mờ rồi lấy của. Điều này cũng có đúng không? Thời nay người ta dùng thuốc mê để cho [mình] mê mê rồi họ lấy mất tiền, lấy mất đồ đạc.
	6- Dùng thần thông để chiếm đoạt: sử dụng năng lực thần thông lấy vật thuộc sở hữu người khác.

[Ở trên là] 6 cách để chiếm đoạt hay trộm. Bây giờ chúng ta sẽ vào thực tế, chúng ta chủ yếu học ví dụ để cho rõ.

VD1: Thời chiến tranh, ông A vì tình huống khẩn cấp nên gửi 2 lượng vàng cho ông B giữ hộ. Về sau, ông A đến gặp ông B để xin lấy lại số vàng đó. Ông B vốn có tâm tham muốn chiếm đoạt của cải của ông A, nên ông B đã phủ nhận rằng: “Tôi chưa bao giờ nhận giữ vàng của ông, ông nhớ lầm rồi”. Khi ấy ông A nghĩ rằng: “Vàng mà ta đem gửi cho ông B giữ hộ trước kia, vì không có giấy tờ hay có

**gì làm bằng chứng, thôi xem như đã mất rồi”. Vậy ông B có Phạm
nghiệp trộm cắp không?**

Chúng ta thấy ví dụ này rất dễ đúng không? Chúng ta có thể [biết] ông này có tội trộm cắp hay không bằng cách xét 5 chi phần (5 chi pháp) về tội trộm cắp. Quý vị có thể làm nhanh, thật ra tình huống này mọi người có thể trả lời được rất nhanh, là “có” liền nhưng chúng ta thử xét xem từng chi pháp. Bởi vì chúng ta học là phải xét, chứ không phải mình làm một cách suy đoán. Mấy tình huống dễ thì không có gì, nhưng tình huống khó hơn thì sẽ khó.

Chúng ta xét 5 Chi pháp:

(1) Tài sản có chủ: Thỏa mãn, hai lượng vàng của ông A.

(2) Biết rõ tài sản có chủ: Có. Ông B biết rõ tài sản vàng này là của ông A.

(3) Tâm nghĩ trộm cắp: Có. Ông B vốn có tâm tham, muốn chiếm đoạt của cải của ông A, cụ thể là ông muốn chiếm vàng của ông A.

(4) Có hành động trộm cắp: Có. Ông kia do giao cho ông này giữ, vậy hành động trộm cắp là lúc nào? Đó là ông phủ nhận rằng: *“Tôi chưa bao giờ nhận giữ vàng của ông, ông nhớ lầm rồi”*. Điều này chính là hành động, là lời nói phủ nhận việc trước.

(5) Lấy được tài sản đó do hành động ấy: Được. Tại vì ông A nghĩ: *“Vàng mà ta đem gửi cho ông B giữ hộ trước kia, vì không có giấy tờ hay có gì làm bằng chứng, thôi xem như đã mất rồi”*. Ông A vừa nghĩ như vậy, ông biết mất rồi, là lúc đó coi như tài sản đã thuộc về ông B.

Như vậy [đủ] năm điều kiện, kết luận: Ông B phạm nghiệp trộm cắp.

Xét 5 Chi Pháp của Phạm nghiệp trộm cắp			
TT	Chi pháp	Cụ thể	Thỏa điều kiện
1	Tài sản có chủ	2 lượng vàng của ông A	x
2	Biết rõ tài sản có chủ	Chủ là ông A	x
3	Tâm nghĩ trộm cắp	Muốn chiếm vàng của A	x
4	Có hành động trộm cắp	Lời nói phủ nhận việc trước	x
5	Lấy được tài sản đó do hành động ấy	Lúc ông A nghĩ mất	x
Kết luận: Ông B phạm nghiệp trộm cắp.			

VD2: Một người A là chủ của một cửa hàng kinh doanh, tìm cách giảm bớt đóng thuế của cửa tiệm mình, nên tìm nhân viên B, C làm trong cửa hàng, bàn rằng '*sẽ khai lương thấp đúng mức tối thiểu thôi để bớt đóng thuế, nhưng vẫn trả thực tế lương cao hơn số đó thêm 4 triệu đồng tiền mặt mỗi tháng*'. Nhân viên B vui vẻ đồng ý ngay, còn nhân viên C thì không đồng ý vì nghĩ rằng như thế mình trốn thuế. Nhưng sau một hồi thì C cũng bất đắc dĩ đồng ý vì không còn cách nào khác, bởi nếu không chịu thì nghỉ việc. Vậy trong trường hợp này, ba người đó, ai phạm trộm cắp?

Một tình huống rất thực tế. Ở một cửa hàng kinh doanh, một người chủ A có hai nhân viên B và C. Người chủ muốn đóng thuế ít thôi, cho nên nói khai mức lương thấp tối thiểu cho B và C. Nhưng thực tế trả thêm 4 triệu đồng tiền mặt mỗi tháng nữa cho mỗi nhân viên. Tức là lương sẽ cao hơn mức tối thiểu 4 triệu, nhưng trả thêm ngoài thôi chứ không ghi ở trong bảng lương. Như vậy sẽ trốn được thuế bớt, kiểu vậy.

Nhân viên B vui vẻ đồng ý liền, còn nhân viên C nghĩ như vậy mình sẽ trốn thuế, sẽ không tốt. Thực ra có những [lý do] khác nữa, [ví dụ] làm như vậy cũng thiệt hại [cho người lao động]. Bởi vì sao? Người khai thuế ít thì mai một tiền bảo hiểm, tiền nhận lương hưu sẽ thấp. Cho nên có nhiều khi người ta không đồng ý. Nhưng sau một hồi bất đắc dĩ C không còn cách nào khác, cũng chịu luôn, nếu không chịu thì nghỉ việc. Vậy trong trường hợp này ba người đó thì ai phạm trộm cắp?

Trường hợp này có ba người A, B, C. Theo quý vị ba người trộm cắp hết; hay A trộm cắp, B không trộm cắp, C không trộm cắp. Quý vị cho thử coi bao nhiêu người trộm cắp? Ở đây có một số người đưa ra đáp án: một số người nói chủ hàng kinh doanh phạm giới trộm, có người nói C không phạm, có người nói cả ba.

Chúng ta phải xác định theo chi pháp mới khó, còn nói trộm cắp thì dễ. Bây giờ nói 5 chi pháp:

1. Người chủ A

(1) *Tài sản có chủ*: Thuế của đất nước. Trốn thuế hoặc giảm thuế, lậu thuế thì tài sản đó thuộc về đất nước (thuế là ngân sách). Cho nên đối tượng [là] cả đất nước luôn, lớn lắm đó.

(2) *Biết rõ tài sản có chủ*: Biết. Biết thuế [là của] đất nước, là nguyên nhân dân nước đó.

(3) *Tâm nghĩ trộm cắp*: Có. Rõ ràng vì ông này đề ra phương pháp trốn thuế.

(4) *Có hành động trộm cắp*: Có. Đưa ra hành động và thực hiện, đó là trốn thuế bằng cách khai lương thấp.

(5) *Lấy được tài sản đó do hành động ấy*: Có. Mỗi tháng trốn được bao nhiêu [thuế] đó.

Kết luận: Xét theo 5 Chi pháp của phạm nghiệp trộm cắp, người chủ A phạm nghiệp trộm cắp (hay còn gọi là phạm Giới trộm cắp).

Xét 5 Chi Pháp của Phạm nghiệp trộm cắp			
TT	Chi pháp	Cụ thể	Thỏa điều kiện
1	Tài sản có chủ	Thuế của đất nước	x
2	Biết rõ tài sản có chủ	đất nước	x
3	Tâm nghĩ trộm cắp		x
4	Có hành động trộm cắp	Trốn thuế	x
5	Lấy được tài sản đó do hành động ấy		x
*Kết luận : Người chủ A phạm nghiệp (giới) trộm cắp.			

Như vậy người chủ A chắc chắn phạm rồi. Cho nên ai làm cửa hàng thì dễ phạm tội này lắm. Chút nữa chúng ta để ý xem việc này [là] tội nặng hay tội nhẹ, có mục đằng sau.

2. Nhân viên B

Nhân viên B nghe như vậy đồng ý liền. Cũng hoàn toàn như trên, chúng ta xét 5 chi pháp:

(1) *Tài sản có chủ*: Thuế của đất nước, chủ là toàn đất nước.

(2) *Biết rõ tài sản có chủ*: Biết. Biết chắc chắn, đó là nhân dân trong đất nước [đó]. Vì thuế phục vụ cho cả đất nước: làm cầu đường, trả lương cho công chức, v.v...

(3) *Tâm nghĩ trộm cắp*: Có. Ở đây đồng tình như vậy là nghĩ trộm rồi, mặc dù không thấy nhưng đồng tình chắc chắn là tùy hỷ [rồi].

(4) *Có hành động trộm cắp*: Có. Đồng tình là hành động.

(5) *Lấy được tài sản đó do hành động ấy*: Có. Giảm bớt thuế [phải đóng] (giảm 4 triệu [tiền lương]) khoản đó đóng thuế không đủ.

Kết luận: Nhân viên B cũng phạm tội trộm cắp.

Xét 5 Chi Pháp của Phạm nghiệp trộm cắp			
TT	Chi pháp	Cụ thể	Thỏa điều kiện
1	Tài sản có chủ	Thuế của đất nước	x
2	Biết rõ tài sản có chủ	Đất nước	x
3	Tâm nghĩ trộm cắp		x

4	Có hành động trộm cắp		x
5	Lấy được tài sản đó do hành động ấy		x
*Kết luận: Nhân viên B cũng phạm trộm cắp.			

3. Nhân viên C

Cũng tương tự như thế, chúng ta xét trên 5 chi pháp:

(1) *Tài sản có chủ:* Thuế của đất nước, vẫn như trên.

(2) *Biết rõ tài sản có chủ:* Biết. Ai cũng biết thuế là tài sản của đất nước.

(3) *Tâm nghĩ trộm cắp:* Ở đây khó hơn, chúng ta đọc kỹ lại tình huống: “*Nhân viên C thì không đồng ý vì nghĩ rằng như thế mình trốn thuế*”. Như vậy tình huống đầu tiên thì không [nghĩ trộm cắp]. “*Nhưng sau một hồi thì C cũng bắt đầu đồng ý vì không còn cách nào khác bởi nếu không chịu thì nghỉ việc*”. Chỗ này bị ép, bắt đầu đồng ý, không còn cách nào khác, vì nếu không chịu thì nghỉ việc. Đây [là] trường hợp bất khả kháng thì C không cố ý trộm cắp. [Còn] nếu sau một hồi đồng ý, nghĩ là có lợi, thì đó phạm trộm cắp. Trường hợp này C không có tâm trộm cắp.

Như vậy thiếu một chi pháp là được rồi.

Kết luận: Nhân viên C không phạm tội trộm cắp.

Xét 5 Chi Pháp của Phạm nghiệp trộm cắp			
TT	Chi pháp	Cụ thể	Thỏa điều kiện

1	Tài sản có chủ	Thuế của đất nước	x
2	Biết rõ tài sản có chủ	đất nước	x
3	Tâm nghĩ trộm cắp		không
4	Có hành động trộm cắp		
5	Lấy được tài sản đó do hành động ấy		
*Kết luận: Nhân viên C không phạm trộm cắp			

Như vậy tuy cùng tình huống nhưng mà khác nhau: Người A phạm, người B phạm, người C không phạm.

Học như vậy thì quý vị thấy ở trong cuộc sống mình vẫn có thể sống được, không đến nỗi bị ép quá. Tức là mình đã cố gắng hết sức rồi nhưng tại vì vô tình huống không còn cách nào. Không còn cách nào là mình không muốn nhưng bị ép thì phải chịu thôi, tức là mình không có cố tâm. Tất nhiên nói về nghiệp thì mình vẫn có cộng nghiệp trong đó, nhưng nhẹ hơn. Nói như vậy thì mới chính xác.

Ở đây chúng ta sẽ xét về tiêu chí:

C. Ác nghiệp nặng hay nhẹ của trộm cắp:

Xét trên các phương diện sau đây

1. Giá trị của cải, tài sản

- Nếu trộm nhiều thì nghiệp nặng, trộm ít thì nghiệp nhẹ.

Mình lấy được giá trị cao (giống như vàng) thì nghiệp nặng, ít giá trị thì nghiệp nhẹ, chứ không phải tội nào cũng như nhau.

2 . Chủ nhân tài sản

- *Nếu lấy của người có giới đức thì nghiệp nặng, người không có giới đức thì nghiệp nhẹ.* Ví dụ bây giờ lấy của người tu hành với người không tu thì tất nhiên lấy của người tu hành thì nghiệp nặng. Người giữ giới càng nhiều, mình lấy [trộm của họ] thì nghiệp của mình nặng hơn, [họ] gọi là người có giới đức.

- *Nếu lấy của người xuất gia thì nghiệp nặng, còn nếu lấy của người tại gia thì nghiệp nhẹ.* Điều này cũng xét về phương diện quý báu của Tam Bảo, mặc dù Tam Bảo trên hình tướng nhưng mà [nghiệp] vẫn [khác] như vậy. Cho nên vẫn là một trường hợp [riêng].

- *Nếu lấy tài sản chung thì nghiệp nặng, mà tài sản riêng thì nghiệp nhẹ.* Giống như trốn thuế là quý vị lấy tài sản chung của cả một dân tộc, của một đất nước, như vậy nghiệp của mình sẽ nặng hơn. Còn nếu như mình lấy của một người thôi thì nghiệp nhẹ. Ví dụ tài sản chung của một Đạo tràng mà mình lấy thì nghiệp nặng, còn mình lấy của một người thôi thì nghiệp nhẹ hơn.

- *Nếu lấy của bậc Thánh thì nghiệp nặng, còn lấy phạm phu thì nghiệp nhẹ.* Bậc Thánh thì tùy theo mức độ, ví dụ lấy của bậc A-la-hán, Phật thì nặng. Chẳng hạn có một người chứng Tu-đà-hoàn với [một] người phạm phu, dĩ nhiên lấy [tài sản] của người chứng Tu-đà-hoàn thì nghiệp nặng

hơn là lấy [tài sản] của phàm phu. Cho nên đối tượng cũng quan trọng lắm.

- Nếu lấy của người thì nghiệp nặng, lấy của súc sanh thì nghiệp nhẹ.

Có trường hợp trộm cắp của súc sanh nữa, giống như thời Đức Phật có câu chuyện: các vị Tỳ-kheo thấy có mấy con chuột tha mấy củ khoai lang vào trong hang. Các Tỳ-kheo thấy như vậy lấy để nướng ăn. Như vậy vẫn phạm trộm cắp nhẹ vì [lấy] của loài súc sanh. Chuột vẫn ăn mấy củ khoai lang đó mà, nó tha vào ăn mà mình lấy của nó. Đó là lấy của loài súc sanh, vẫn phạm giới.

3. Xét trên tâm

[Nếu] lấy [mà] tâm càng vui mừng thì nghiệp nặng hơn, tâm mà miễn cưỡng lấy (bị ép buộc) thì nhẹ hơn.

Ở đây [phạm] nặng hay nhẹ tính theo những trường hợp như vậy. Cho nên khi làm việc gì đó có nghiệp báo không đồng [nhất] do xét trên ba phương diện chính: giá trị tài sản, chủ nhân tài sản và xét trên tâm. Còn nếu mình nói trên mức độ thì tùy trường hợp sau đó. Quý vị để ý điều này để kết luận nặng nhẹ.

TT	Tiêu chí	Mức độ	Nghiệp	Mức độ	nghiệp
1	Giá trị của cái, tài sản	Trộm Nhiều	Nặng	Trộm ít	Nhẹ
2		Giá trị cao	Nặng	Ít giá trị	Nhẹ
3	Chủ nhân tài sản	Có giới đức	Nặng	Không có giới đức	Nhẹ

4		Người xuất gia	Nặng	Người tai gia	Nhẹ
5		Tài sản chung	Nặng	Tài sản riêng	Nhẹ
6		Bậc Thánh	Nặng	Phàm phu	Nhẹ
7		Người	Nặng	Súc sanh	Nhẹ
8	Xét trên tâm	Tâm vui mừng	Nặng	Miễn cưỡng	Nhẹ

D. Làm rõ giới trộm cắp qua các ví dụ tình huống

Mình phải làm rõ thì mình mới hiểu được. Nếu không làm rõ các tình huống thì mình sẽ không nắm được. Ví dụ này rất đơn giản.

VD3: Một người Phật tử làm thuê, A mang của cải người khác đến một nơi đã định. Trong khi đang mang của cải đi trên đường, A phát sinh tâm tham, muốn chiếm đoạt làm của mình. A di chuyển của cải ấy từ vai phải sang vai trái, hoặc từ tay phải sang tay trái. Vậy A có phạm giới trộm cắp chưa?

Đây là một tình huống rất thực tế. Nếu quý vị học kỹ rồi thì chúng ta sẽ làm được bài này rất nhẹ nhàng, không có gì hết. Ở đây một người Phật tử tên là A, được người khác thuê mang tài sản đi, ví dụ vác trên vai (vác bao cà phê hay vác gì đó) đi từ nơi này đến nơi kia. Ở núi Vinh [chẳng hạn], quý vị thấy mang đồ từ dưới chân núi lên tới [đỉnh] núi.

Đi một hồi thì tâm nghĩ tham: “*Mình lấy tài sản đó đi, cho nên đổi từ vai phải sang vai trái*”. Hoặc tình huống khác, mình cầm điện thoại này đến chỗ đó, nhưng cuối cùng mình nghĩ lấy điện thoại này cho rồi, cho nên chuyển từ tay phải sang tay trái, từ tay trái sang tay phải. Như vậy có phải phạm giới trộm cắp chưa? Mới nghĩ và làm vậy thôi. Tình huống kia thì quá rõ ràng rồi, lấy đem bán là trộm cắp rõ ràng. Nhưng ở đây mới có bấy nhiêu đó thôi, thì có phạm Giới trộm cắp hay chưa, ý là vậy.

Chúng ta muốn biết [phạm] hay chưa thì chúng ta xét trên 5 chi pháp:

(1) *Tài sản có chủ*: Có, của người thuê mình mang. Như vậy tài sản có chủ là tài sản đang mang đi.

(2) *Biết rõ tài sản có chủ*: Biết, tài sản của người chủ.

Ở đây chúng ta xét 5 chi pháp, Giới luật có nhiều tình huống giống nhau. Nhưng ở đây mình xét khác.

(3) *Tâm nghĩ trộm cắp*: Có. A muốn chiếm đoạt làm [tài sản] của mình, đó là tâm trộm cắp.

(4) *Có hành động trộm cắp*: Vấn đề ở đây là di chuyển từ vai phải sang vai trái, hoặc từ vai trái sang vai phải, thì có trộm cắp chưa? Quan trọng là chỗ này để mình ôn kỹ điều đó, còn mấy điều kia thì đơn giản. Có hành động không? Có! Có hành động di chuyển từ vai trái sang vai phải hay vai phải sang vai trái. Nên lúc đó có [hành động trộm cắp], thoả điều kiện.

(5) *Lấy được tài sản đó do hành động ấy*:

Mới nghĩ và làm vậy đã lấy được chưa? Đó là một tình huống khó mà dễ xác định. Trong 5 chi phần thì mình thấy chi phần thứ năm hơi mơ hồ, bởi vì mới có nghĩ rồi làm động tác đổi từ vai phải sang vai trái, vai trái sang vai phải, hoặc chuyển từ tay trái sang tay phải. Thực ra tài sản này giờ mình đang cầm đó mà, có thay đổi gì đâu. Vậy lấy được chưa?

Theo trong Luật là tình huống này coi như đã lấy được tài sản rồi, bởi vì tài sản đang nằm trong tay mình rồi. Có nghĩa tài sản được người chủ giao cho mình, mình đang cầm rồi, bây giờ mình chỉ định đoạt thôi. Mình định đoạt được rồi, cho nên vẫn tính là lấy được rồi. Trong Luật là như thế. Tình huống này là [lấy] được [tài sản rồi].

Kết luận: A phạm Giới trộm cắp rồi.

Xét 5 chi Pháp của Phạm nghiệp trộm cắp			
TT	Chi pháp	Cụ thể	Thỏa điều kiện
1	Tài sản có chủ	Tài sản đang mang đi	x
2	Biết rõ tài sản có chủ	Tài sản của người thuê	x
3	Tâm nghĩ trộm cắp	muốn chiếm đoạt	x
4	Có hành động trộm cắp	Di chuyển vật...	x
5	Lấy được tài sản đó do hành động ấy		x

*Kết luận: A phạm Giới trộm cắp rồi.

Tới đây là trộm rồi, chứ không phải là không phạm, tại vì tài sản đã giao cho mình cầm rồi. Tài sản nếu còn trong tay người ta thì chưa [phạm]. Nhưng đây [người ta] giao cho mình cầm rồi, lúc đó coi như mình đã định đoạt được, định đoạt được thì coi như lấy được. Cho nên phạm trộm cắp rồi. Tình huống này hơi khó, mấy tình huống này khó là ở chỗ đó.

Bây giờ chúng ta thử tình huống khác, sang VD4 khó hơn. Nhiều tình huống để chúng ta sẽ làm rõ.

VD4: Một sinh viên A do gấp rút nên để quên điện thoại ở bàn căng tin của trường Đại học sau bữa ăn, đi ra một đoạn thì bạn ấy nhớ lại và vội quay lại tìm. Đúng lúc ấy, một sinh viên B thấy và cầm lên tay, mới đầu B nghĩ sẽ tìm người trả lại, nhưng thấy chiếc điện thoại rất xịn, nên sanh tâm tham, nghĩ lấy luôn và chuyển từ tay phải sang tay trái để bỏ vào balo. Ngay lúc đó thì A thấy nên nói: "Đó là điện thoại của mình, bạn cho mình xin lại". B lúng túng, không có cách nào, nên đưa điện thoại lại cho A. Vậy B có phạm nghiệp trộm cắp điện thoại của A không?

Tình huống [này] cũng hấp dẫn, và độ phức tạp cao hơn. Xin tả lại như sau: Một sinh viên A ăn (bữa ăn nào đó có thể ăn trưa, ăn sáng, ăn chiều) tại bàn căng tin ở trong trường Đại học. Ăn xong, [mãi] nghĩ gì đó [nên] quên mất để điện thoại ở trên bàn đó luôn, đi ra một đoạn

mới nhớ và quay lại tìm. Đúng lúc đó một sinh viên B khác thấy được điện thoại đó, rồi cầm trên tay. Mới đầu B nghĩ chắc người nào quên cho nên mình sẽ trả lại. Nhưng thấy điện thoại đời mới xịn quá, cho nên sanh tâm tham, nghĩ lấy luôn. Lúc đó chuyển từ tay phải sang tay trái để bỏ vào balo. Nhưng mới chuyển thôi thì đúng lúc đó A quay lại thấy, nói: “Đó là điện thoại của mình, bạn cho mình xin lại”. B lúc này lúng túng, không có cách nào, cho nên đưa điện thoại lại cho A. Vậy B có phạm nghiệp trộm cắp điện thoại của A hay không? Tình huống có vẻ giống như trên, chúng ta coi thử có phải như vậy không? Việc này phải coi kỹ càng. Chúng ta phải xét 5 chi pháp của phạm nghiệp trộm cắp của bạn này. Chúng ta phải phân tích cho kỹ tình huống:

(1) *Tài sản có chủ*: [Có], là chiếc điện thoại của A

(2) *Biết rõ tài sản có chủ*: Biết, biết rõ tài sản của A, A là chủ của điện thoại đó.

(3) *Tâm nghĩ trộm cắp*: [Có]. Mới đầu B cầm lên, nghĩ sẽ tìm người trả lại, thì lúc đầu chưa [nghĩ trộm cắp]. Nhưng sau đó thấy điện thoại này rất xịn nên sanh tâm tham, nghĩ lấy luôn và chuyển từ tay trái sang tay phải. Như vậy lúc đó sanh tâm tham “nghĩ lấy luôn”, đây là tâm trộm cắp. Mình đọc rất kỹ từng câu.

(4) *Có hành động trộm cắp*: Có. Chuyển từ tay phải sang tay trái để bỏ vào balo, đây là hành động trộm cắp.

Bốn điều kiện này thì dễ rồi, không có gì. Nói theo 5 chi phần chứ không nói tâm tham, tâm gì hết.

(5) Lấy được tài sản đó do hành động ấy:

Nếu mình xét [như] trên thì làm cho mình mơ hồ đúng không? Mình thấy đâu có lấy được đâu. Nhưng mình theo [tình huống] dưới này thì mình thấy không lấy được. Theo tình huống trên thì người trên phạm thì người dưới này cũng phạm thôi, đúng không? Ở đây xét trong trường hợp này thì không có thành, không lấy được.

Tình huống này gần giống tình huống trên, tại sao kỳ vậy? Tình huống trên là người kia giao cho mình đem đi, mình cầm một hồi mình đổi ý rồi mình lấy luôn, mình chuyển tay [là] đã phạm rồi. Còn tình huống này thì lại không [phạm]. [Hai tình huống] này khác nhau đó quý vị. Không phạm, tại vì sao? Đây là sự khác nhau trong Luật, mình phải để ý. Đây là người ta chưa có giao tài sản cho mình, tức là mình vẫn chưa được quyền định đoạt, tài sản vẫn còn trước mặt đó, mình chưa có định đoạt được, và người kia vẫn chưa nghĩ là mất tài sản, tại vì người ta [còn nghĩ] quay lại tìm. Tài sản vẫn còn trước mặt, chưa có lấy được. Còn trong tình huống ở trên, mình đi một hồi khuất mặt rồi, nó nằm trong tầm kiểm soát của mình rồi, mình chỉ cần chuyển tay là phạm. Còn tình huống này dù chuyển tay qua rồi bỏ vô balo nhưng chưa [phạm], người kia chỉ quên [thôi]. Đây là tình huống khác.

Cho nên trong trường hợp này không có phạm. Trường hợp này B không có phạm nghiệp trộm cắp điện thoại của A, nhưng [B] có tâm xấu (tâm tham). Nghiệp bất thiện thì có những trộm cắp thì chưa, tại vì có suy nghĩ bất thiện, chứ không phải trộm cắp.

Xét 5 chi Pháp của phạm nghiệp trộm cắp			
TT	Chi pháp	Cụ thể	Thỏa điều kiện
1	Tài sản có chủ	Chiếc điện thoại của A	x
2	Biết rõ tài sản có chủ	A	x
3	Tâm nghĩ trộm cắp	Nghĩ lấy luôn	x
4	Có hành động trộm cắp	Chuyển từ tay phải...	x
5	Lấy được tài sản đó do hành động ấy		Không
* Kết luận: B không có phạm nghiệp trộm cắp điện thoại của A. Nhưng có nghiệp bất thiện.			

Quý vị để ý hai tình huống này khác nhau. Tình huống trên là khi người ta đưa cho mình, mình đã cầm rồi, mình có quyền định đoạt. Cho nên mình chỉ cần nghĩ trộm cắp và người ta chỉ cần nghĩ mất rồi, hoặc mình chỉ cần nghĩ vậy thôi là [phạm]. Còn ở tình huống này, nếu như lúc đó A thấy người kia chuyển điện thoại qua rồi, A nghĩ chắc mất rồi, thì lúc đó mình sẽ phạm tội trộm cắp. Nhưng tại vì A chưa [nghĩ bị mất], A nói: “[Điện thoại] của mình, đưa cho mình xin lại”. Như vậy tài sản đó vẫn chưa thuộc về mình hoàn toàn, [mình] vẫn chưa định đoạt được. Cho nên lúc đó người B chưa có phạm [trộm cắp].

Giới luật chi tiết như vậy đó, không có đơn giản, không phải phỏng đoán bằng đầu óc bình thường. Thực ra chỉ có mấy tình huống như vậy

thôi, hiểu rồi thì không có vấn đề gì. Chúng ta thêm tình huống tiếp theo, chúng ta làm rõ qua vài tình huống là được.

VD5: Một người nữ A sau khi hoàn tất công việc bán hàng một ngày của mình thì ngồi đếm tiền ở trên quầy. Lúc đó vì sơ suất quên đóng cửa, nên bất ngờ có một người thanh niên B xông vào với ý muốn chiếm đoạt số tiền ấy, nên đã rút dao hăm dọa người nữ A phải đứng qua một bên. Người nữ A sợ quá đứng qua một bên, đúng lúc đó người chồng cô A đi làm về, bất ngờ bước vào nói: “Em hôm nay sao không đóng cửa?”. Thanh niên B chưa kịp lấy tiền, vội vàng bỏ chạy ra ngoài, rồi trốn mất. Vậy B có phạm nghiệp trộm cướp không?

Tình huống này hấp dẫn hơn, rất thực tế. Bây giờ mô tả lại: Một người nữ A làm công việc bán hàng. Sau khi hết một ngày đáng lẽ đóng cửa quầy lại rồi mới đếm tiền. Nhưng lúc đó sơ suất đếm tiền ở quầy mà quên không có đóng cửa. Thanh niên B lúc đó thấy như vậy nên xông vào định chiếm đoạt tiền đó, rút dao ra hăm dọa bảo cô nữ A đứng qua một bên. Người nữ A sợ quá đứng qua một bên. Nhưng cũng hên, đúng lúc đó, ông chồng của cô A đi làm về, bất ngờ ông bước vào nói: “*Hôm nay sao em không đóng cửa?*”. Thanh niên B nghe như vậy sợ, biết chồng [cô A] về rồi, cho nên không kịp lấy tiền, vội vàng bỏ chạy ra ngoài, rồi trốn mất. Như vậy B có phạm trộm cắp hay không?

Quý vị cho đáp án đi. Ba người nói không, chỉ phạm nghiệp thôi. Nghiệp thì có đúng rồi nhưng có trộm cắp hay không? Nghiệp xấu thì có tạo rồi. Đây là một tình huống chỉ trong Giới luật mới rắc rối thôi. Chúng ta xét 5 chi pháp của phạm nghiệp trộm cắp:

(1) *Tài sản có chủ*: [Có]. Cụ thể tiền ở trên quầy. Không có gì khó, thoả điều kiện thứ nhất.

(2) *Biết rõ tài sản có chủ*: Biết. Tài sản của người nữ A, là chủ.

(3) *Tâm nghĩ trộm cắp*: Có. Tâm cướp luôn chứ không phải cắp nữa (cướp hay cắp cũng vậy).

(4) *Có hành động trộm cắp*: Có. Rút dao hăm dọa, bảo đứng qua một bên, đó là hành động trộm cắp, v.v... Như vậy 4 yếu tố đủ rồi.

(5) *Lấy được tài sản đó do hành động ấy*: Mọi người thấy là không, cho nên mọi người đều nói là thanh niên không phạm vì chưa lấy được. Tuy nhiên trong trường hợp này, theo Giới luật thì lại xét vào phạm, [vì] lấy được [tài sản]. Bởi vì trong Luật nói nếu người ta đang ở tài sản [của] người ta, mà dùng cái gì đó để uy hiếp, bảo người ta đứng ra thì người ta bước đi một bước rời khỏi tài sản; hoặc người ta [đang] nằm trên tài sản [mà bảo] người ta đứng dậy rời khỏi tài sản, thì ngay lúc đó nghiệp trộm cắp đã thành. Cho nên B vẫn phạm nghiệp trộm cắp bình thường.

Xét 5 chi Pháp của Phạm nghiệp trộm cắp			
TT	Chi pháp	Cụ thể	Thoả điều kiện

1	Tài sản có chủ	Tiền ở trên quầy	x
2	Biết rõ tài sản có chủ	Người nữ A	x
3	Tâm nghĩ trộm cắp	Tâm cướp	x
4	Có hành động trộm cắp	Rút dao hăm dọa...	x
5	Lấy được tài sản đó do hành động ấy		x
*Kết luận: B phạm nghiệp trộm cướp.			

Trong Giới luật phức tạp như vậy đó quý vị, có mấy tình huống thôi. [Trong trong trường hợp này] phạm nghiệp trộm cướp. Giải thích là vì lúc đó ra lệnh cho người ta rời khỏi tài sản đó, tức là tài sản đó không thuộc về người ta nữa (nó mất, vượt khỏi người ta rồi) là trộm cắp. Trong trường hợp này [hành động là] dùng hăm dọa vũ lực. Cho nên nhiều khi mình không học giới, mình không biết mấy tình huống này. May quá là chỉ có mấy tình huống đó thôi chứ không có nhiều lắm, nếu nhiều chắc mình cũng hơi đau đầu. Trường hợp này là phải học, không học là không biết được đâu. Cho nên không ai có thể đoán được là bình thường, đây là tình huống mới, ở trong bộ giảng lần trước không có tình huống này.

VD6 : Một người A có việc đi công tác xa nhà một tháng, nên gửi cho người B trông coi đàn gà của mình. Trong thời gian đó, một số con gà mái đẻ trứng, người B lấy trứng đó ăn và bán, chỉ để lại

vài trứng cho có. Đến khi người A về thì nhận lại đàn gà và số trứng còn lại đó. Như vậy B có phạm nghiệp trộm cắp không?

Tình huống này có vẻ dễ, đây là một tình huống thực tế. Xét về thế gian, người ta nuôi gà (nguyên đàn gà), bây giờ gửi qua nhà mình [nhờ] trông coi một tháng, [vì] người ta đi công tác xa [hoặc] có việc về quê gì đó. Gà mái đẻ trứng thì người A này tranh thủ lấy ăn và bán, chỉ để lại một số ít cho có. Nghĩ rằng người B về nhận lại số trứng đó chắc cũng không có phàn nàn gì, cũng nghĩ là gà đẻ bấy nhiêu đó thôi, không biết đâu. [Như vậy] có phạm trộm cắp hay không? Kiểu vậy đó!

Chúng ta xét 5 chi pháp của phạm nghiệp trộm cắp:

(1) *Tài sản có chủ*: [Có]. Tài sản là số trứng gà, đó là của người kia, như vậy thoả điều kiện.

(2) *Biết rõ tài sản có chủ*: Quá biết. Đó là của người A rõ ràng.

(3) *Tâm nghĩ trộm cắp*: Có. Có tâm trộm cắp lấy trứng.

(4) *Có hành động trộm cắp*: Có. Lấy trứng ăn và bán là hành động trộm cắp. Tất nhiên là còn hành động đằng sau nữa.

(5) *Lấy được tài sản đó do hành động ấy*: Lấy được.

Năm điều kiện thoả hết, như vậy người B phạm nghiệp trộm cắp, rõ ràng như ban ngày, không có gì để bàn nữa. B phạm nghiệp trộm cắp mặc dù [lấy] có vài trứng gà thôi.

Xét 5 chi Pháp của Phạm nghiệp trộm cắp

TT	Chi pháp	Cụ thể	Thỏa điều kiện
1	Tài sản có chủ	Số trứng gà đó	x
2	Biết rõ tài sản có chủ	Của người A	x
3	Tâm nghĩ trộm cắp		x
4	Có hành động trộm cắp	lấy trứng đó ăn và bán...	x
5	Lấy được tài sản đó do hành động ấy		x
*Kết luận: B phạm nghiệp trộm cắp.			

Tình huống này rất thực tế, trong đời cũng có. Ví dụ nhà người ta có cây ăn trái giao cho mình chăm sóc. Mình ăn của người ta nếu [mình] không xin phép, [hoặc xin phép mà] người ta không đồng ý, thì vẫn phạm trộm cắp. Cho nên làm gì nhớ phải xin phép, làm cho rõ ràng, chứ không phải tự nhiên mình thích làm gì thì làm. **Cẩn thận!**

Như vậy tình huống này dễ, mọi người hầu như ai cũng làm đúng. Bây giờ tình huống tiếp theo, chúng ta sang VD7 khó hơn, hấp dẫn hơn.

VD7: Một nhóm thanh niên A, B, C rủ nhau đi ăn trộm sầu riêng trong vườn ông D. Tối đó, cả ba đi vào vườn ông D để lượm và hái sầu riêng, nhóm này cùng đi với nhau. Nhưng khi vào vườn

thì A có việc vệ sinh cá nhân nên đi rẽ qua chỗ khác, còn B, C đi chung. Đúng lúc đó, ông D đi coi vườn, nên B, C sợ bỏ chạy không lấy được trái sầu riêng nào. Còn A thì do ở vị trí khác, nên lấy được 5 trái bỏ vào bao đem về, rồi cho B, C mỗi người một trái. Như vậy A, B, C thì ai phạm giới trộm cắp?

Như vậy tình huống rất rõ. Ví dụ như ở trong Lâm Đồng (Lâm Đồng - Tây nguyên hay có sầu riêng), người ta có nạn là bị ăn trộm sầu riêng. Nhóm thanh niên ăn chơi, lêu lổng, ăn trộm. A, B, C rủ nhau đi ăn trộm sầu riêng trong vườn của ông D. Tới đó cả ba đi vào vườn ông D để lượm và hái sầu riêng. Sầu riêng chín là rụng xuống, [nếu] chín chưa tới, chưa đủ là chưa rụng. Trái già thì người ta cũng có thể hái, để một thời gian nó chín được. Nhóm này đi chung với nhau nhưng khi vào vườn, A mắc việc vệ sinh cá nhân nên rẽ qua chỗ khác, còn B, C thì đi chung với nhau. Đúng lúc đó, ông D cầm đèn bin đi coi vườn thì gặp thấy B, C. B, C bỏ chạy, không lấy được trái sầu riêng nào hết. Còn A do ở vị trí khác nên cũng lấy được năm trái bỏ vào bao đem về (năm trái sầu riêng nặng, không xách nổi nữa [nên chỉ lấy từng đó, kiểu vậy]). Rồi chia cho B, C mỗi người một trái. Tức là [có] năm trái, an ủi hai thằng bạn đi chung không được gì [nên] cho mỗi đứa một trái, còn mình được ba trái (kiểu vậy). Như vậy A, B, C thì ai phạm giới trộm cắp?

Đây là một tình huống trong Giới luật, chúng ta chỉ đổi tình huống thành thực tế đời nay thôi. Trong Giới luật cũng có tình huống tương tự như thế. Theo quý vị ai phạm tội trộm cắp? Có người [đưa] đáp án là A

phạm; còn B, C không phạm. Điều xác định A phạm thôi, chúng ta dễ dàng xác định. Có người nói cả ba đều phạm. Chúng ta thử [làm] xem, trường hợp A riêng; B, C riêng.

1. Người A

Xét A theo 5 chi pháp của phạm giới trộm cắp:

(1) *Tài sản có chủ*: Có. Trái sầu riêng của ông D.

(2) *Biết rõ tài sản có chủ*: Biết, của ông D. Không thể ai không biết được, không nhẽ vô chủ, không ai thiếu kiến thức cỡ đó.

(3) *Tâm nghĩ trộm cắp*: Có. Ngay từ đầu tới cuối vẫn là tâm trộm.

(4) *Có hành động trộm cắp*: Có. Lấy được năm trái bỏ vào bao đem về là hành động trộm cắp.

(5) *Lấy được tài sản đó do hành động ấy*: Lấy được.

Rõ như ban ngày cho nên A phạm nghiệp trộm cắp.

Xét A theo 5 chi Pháp của Phạm nghiệp trộm cắp:			
TT	Chi pháp	Cụ thể	Thỏa điều kiện
1	Tài sản có chủ	Trái sầu riêng của D	x
2	Biết rõ tài sản có chủ	Của D	x
3	Tâm nghĩ trộm cắp	Có tâm trộm	x
4	Có hành động trộm cắp	5 trái bỏ vào bao đem về	x
5	Lấy được tài sản đó do hành động ấy	Lấy được	x

*Kết luận: A phạm nghiệp trộm cắp.

2. Người B và C

B và C giống nhau, vô trong vườn [sầu riêng] lấy không được, [chạy trốn].

Xét B, C theo 5 Chi Pháp của phạm nghiệp trộm cắp [trong trường hợp đầu khi vào vườn nhưng chưa lấy được sầu riêng mà chạy trốn].

(1) Tài sản có chủ: Có. Trái sầu riêng của ông D, giống như trên.

(2) Biết rõ tài sản có chủ: Biết, của ông D.

(3) Tâm nghĩ trộm cắp: Có.

(4) Có hành động trộm cắp: Có. Đi vào vườn [là hành động] rồi.

(5) Lấy được tài sản đó do hành động ấy: Không lấy được.

Xét B, C theo 5 Chi Pháp của Phạm nghiệp trộm cắp [trong trường hợp đầu]

TT	Chi pháp	Cụ thể	Thỏa điều kiện
1	Tài sản có chủ	Trái sầu riêng của D	x
2	Biết rõ tài sản có chủ	của D	x
3	Tâm nghĩ trộm cắp		x
4	Có hành động trộm cắp	Đi vào vườn	x
5	Lấy được tài sản đó do hành động ấy		Không

*Kết luận: Không phạm nghiệp trộm cắp.

Tuy nhiên không lấy được là ở trường hợp đầu thôi, còn trường hợp nhận tài sản chia nữa. Xét B, C theo trường hợp sau nữa.

**Xét B, C theo 5 chi pháp của phạm nghiệp trộm cắp khi được A chia sâu riêng.

Trường hợp này phải xét nữa, đó là tình huống khác nên đưa riêng ra.

(1) *Tài sản có chủ:* Có. Trái sâu riêng của ông D, vẫn như trên.

(2) *Biết rõ tài sản có chủ:* Có, của ông D.

(3) *Tâm nghĩ trộm cắp:* Có. Tâm rủ nhau đi.

(4) *Có hành động trộm cắp:* Có. Đi vào vườn rồi đi về và có hành động nhận sâu riêng từ người A.

(5) *Lấy được tài sản đó do hành động ấy:* Lấy được.

Như vậy trường hợp này vẫn phạm, trường hợp trên thì không [phạm].

Xét B, C theo 5 Chi Pháp của Phạm nghiệp trộm cắp khi được A chia sâu riêng

TT	Chi pháp	Cụ thể	Thỏa điều kiện
1	Tài sản có chủ	Trái sâu riêng của D	x
2	Biết rõ tài sản có chủ	của D	x
3	Tâm nghĩ trộm cắp		x

4	Có hành động trộm cắp	Đi vào vườn, nhận sầu riêng	x
5	Lấy được tài sản đó do hành động ấy	Được chia	x
*Kết luận: B, C vẫn phạm trộm cắp.			

Cho nên kết luận B, C vẫn phạm trộm cắp. Vì sao? Vì trong Luật nói rằng cùng nhóm đi chung, một người lấy được về chia cho mấy người kia là coi như tội phạm (bàn chung kế mà). Chứ không phải phân ai [người ấy] lấy, tính riêng. Không có! Về chia cho [nhau mà]. Nếu người kia không lấy, [hoặc] về không chia, thì không sao. Còn về chia [thì] người ngồi ở nhà không cần đi, bàn tính, chỉ kế thôi, là vẫn phạm trộm cắp. Quý vị phải nắm được điều này, chứ không phải ta ngồi ở nhà, ta chỉ cho mấy thằng kia đi, là ta không có phạm. Không có! Ở nhà, mặc dù không đi nhưng bàn mưu tính kế, rồi về nhận [phần chia] là phạm trộm cắp. Còn nếu như mình ở nhà mà người ta [lấy trộm] về người ta cho, lúc đầu mình không có bàn mưu tính kế gì, thì đó là tình huống khác. Tình huống khác vì mình không có tâm trộm cắp, nhưng đó là mình tùy hỷ trộm cắp, tùy hỷ có nghiệp khác.

Cho nên trường hợp này coi như nghiệp đồng phạm, thế gian gọi là đồng phạm đó. Nên là vẫn phạm, tưởng là không phạm [mà vẫn phạm]. Tình huống gài là chia [đồ lấy trộm]. Còn về [chia cho không lấy]: *“Cái này mày lấy đi, tao không có lấy, tao không có trộm được”*. Nếu như vậy thì không phạm.

Cho nên [ở đây] là nghiệp đồng phạm giống thế gian đó. [Tình huống này] nhiều người bị lừa đúng không? Ai nói 3 trường hợp đều phạm là đúng rồi. Như vậy tình huống này cũng khó nhưng mà thực tế.

VD8: A là tên đứng đầu của nhóm trộm khá đông trong vùng nọ. A luôn đi thăm dò tình hình, rồi mới cho đồng bọn của hắn ra đi ăn trộm. Sau thời gian thăm dò, A biết nhà ông K có chiếc xe máy SH hay để ở bên hiên nhà vào ban đêm, nên A ra lệnh cho B, C, D đi ăn trộm và dặn dò kỹ là chỉ ăn trộm vào lúc 3 đến 4 giờ sáng. B, C, D đến nhà ông K lúc 3h30, thấy tivi nhà ông K đang mở coi đá bóng nên chúng chạy đi qua, sau vòng lại hai vòng thì thấy tivi nhà ông K đã tắt. Bọn chúng đợi thêm chút nữa cho chắc chắn, rồi vào bẻ khóa để ăn trộm chiếc xe SH lúc gần 5h sáng. Nhưng mới dắt quay xe ra thì đúng lúc con trai ông K đi chơi về chạy xe vào cổng nhà, thấy vậy hét lên “trộm, trộm”. Thế là bọn B, C, D vội vàng bỏ chạy, không lấy được xe SH đó. Vậy trong tình huống này thì A, B, C, D có phạm giới trộm cắp không?

Đây là một tình huống rất thực tế. Tức là có một nhóm trộm ở trong vùng đó. Tên A thì ở nhà ra lệnh và đi thăm dò thôi, rồi cho người khác ra tay. A đi thăm dò biết nhà ông K hay để chiếc xe SH ([xe] ngon) ở ngoài mái hiên nhà vào ban đêm. Nên A ra lệnh cho B, C, D đi ăn trộm và dặn dò kỹ chỉ nên ăn trộm lúc 3h đến 4h sáng, lúc đó nhà ông K ngủ ngon, không có thức. Bữa đó B, C, D đến nhà ông K lúc 3h30 [sáng] là

giờ giữa bởi vì [nghĩ lấy trộm] không cần nhiều thời gian, chỉ cần chút thôi. Nhưng bữa đó xui, trùng lúc đó nhà ông K có người đang xem đá banh (mở coi đá bóng). Cho nên chúng thấy nhà còn thức thì chưa được, chạy qua chạy lại đợi. Một hồi thấy Tivi cũng tắt rồi, chúng [nghĩ] đợi nhà đó ngủ chút nữa thì mới ra tay. Đến khi ra tay, bẻ khóa ăn trộm thì [là] lúc 5h sáng. Nhưng cũng xui cho chúng, [và] may cho ông chủ nhà, là [chúng] dắt xe chuẩn bị chạy thì đúng lúc con trai của ông K đi chơi hay có việc đi đâu đó về. Nó chạy vào cổng nhà, thấy có người dắt xe nên hét lên “trộm, trộm”. Thế là B, C, D vội vàng bỏ chạy không lấy được chiếc xe SH đó.

Vậy trong tình huống này, bốn người A, B, C, D có phạm giới trộm cắp không? Có người nói là A không, B, C, D có; có người nói cả bốn đều có.

Ở đây ít nhất mình cũng phân nhóm ra: Một nhóm là A riêng và nhóm B, C, D riêng. Ở đây, thứ nhất là nghiệp trộm cắp, A có không? Chúng ta xét chi tiết xem có hay không. Điều này tổng hợp nhiều kiến thức: Kiến thức thứ nhất là sai người ta, kiến thức thứ hai là lấy được hay không. Nếu quý vị nắm được ví dụ này, quý vị giải đúng, thì quý vị nắm được bài, nắm được giới này.

1. Người A

Xét A về 5 chi pháp của phạm nghiệp trộm cắp:

(1) *Tài sản có chủ*: [Có] chiếc xe SH của ông K.

(2) *Biết rõ tài sản có chủ*: Biết rõ xe này của ông K.

(3) *Tâm nghĩ trộm cắp*: Có. Nghĩ trộm cắp, do thám tình hình biết rồi [đề ra lệnh].

(4) *Có hành động trộm cắp*: Có. Ra lệnh và dặn dò B, C, D đi ăn trộm từ 3h đến 4h giờ sáng.

(5) *Lấy được tài sản đó do hành động ấy*:

Có nhiều người nói không lấy được tài sản vì mới dắt xe ra, đã lấy được đâu. Tuy nhiên ở đây tài sản có lấy được không? Nếu theo Luật thì chúng ta biết chỉ cần quay cái xe đó dời vị trí là đã lấy được rồi. Như vậy trường hợp này tính là lấy được cái xe rồi. Tuy nhiên hành động này ra [lệnh làm] từ 3h đến 4h sáng mà mấy thằng này lấy lúc 5h sáng, trật khung giờ rồi. Theo giống ví dụ hôm trước, trật khung giờ là hết hiệu lực lệnh đó rồi. Cho nên lệnh này không hiệu lực nữa, chỗ này không tính lệnh này. Ra lệnh là từ 3h đến 4h mà bây giờ tới 5h rồi, như vậy đã quá giờ, lệnh này đã hết hiệu lực. Cho nên điều kiện này không thỏa (không thỏa điều kiện này chứ không phải là không lấy được). Cho nên A không phạm trộm cắp là do sai giờ, ra lệnh 3h đến 4h mà tụi nó làm lúc 5h. Vì lệnh hết hiệu lực rồi, không đúng khung giờ đó. Là do điều đó chứ không phải là chưa lấy được xe.

Xét A về 5 chi pháp của phạm nghiệp trộm cắp:			
TT	Chi pháp	Cụ thể	Thỏa điều kiện
1	Tài sản có chủ	chiếc xe SH	x
2	Biết rõ tài sản có chủ	Của ông K	x

3	Tâm nghĩ trộm cắp		x
4	Có hành động trộm cắp	ra lệnh cho B, C, D ...3-4h	Không
5	Lấy được tài sản đó do hành động ấy		
*Kết luận: A không phạm nghiệp trộm cắp vì lệnh hết hiệu lực.			

2. Người B, C, D

Xét như trên:

(1) *Tài sản có chủ:* Xe SH là tài sản có chủ.

(2) *Biết rõ tài sản có chủ:* Biết rõ [xe này] của ông K.

(3) *Tâm nghĩ trộm cắp:* Có. Tụi nó muốn lấy.

(4) *Có hành động trộm cắp:* Hành động này mặc dù A ra lệnh là 3h đến 4h [sáng] nhưng nhóm này thực hiện lúc 5h. Nhóm này thực hiện lúc 5h là lệnh của tụi nó, họ tự làm. Có [hành động] đã bẻ khóa dắt xe rồi, dắt xe đi, có di chuyển xe là phạm rồi, coi như nghiệp đã thành.

(5) *Lấy được tài sản đó do hành động ấy:* Có. Tính như vậy dắt xe đi là có [lấy được] rồi.

Cho nên B, C, D phạm nghiệp trộm cắp, chứ không phải không phạm.

Xét B, C, D về 5 chi Pháp của Phạm nghiệp trộm cắp			
TT	Chi pháp	Cụ thể	Thỏa điều kiện
1	Tài sản có chủ	Chiếc xe SH	x

2	Biết rõ tài sản có chủ	Của ông K	x
3	Tâm nghĩ trộm cắp	Tính trộm	x
4	Có hành động trộm cắp	Bẻ khóa, dắt xe	x
5	Lấy được tài sản đó do hành động ấy	Dắt xe	x
* Kết luận: B, C, D phạm giới trộm cắp.			

Còn A hên là do hết giờ [hiệu lực] rồi, tại vì nó tính giờ đó không ăn cắp được, [nên] nó ra lệnh như vậy thôi. Đó là hên cho nó, nhưng cũng có phạm nghiệp, có chút nghiệp bất thiện đó. Như vậy quý vị cẩn thận.

Có nhiều người nói cả bốn đều phạm là không đúng, mà nói [đúng là] A không [phạm]; B, C, D có [phạm]. Ai phát hiện ra tình huống giờ [ăn trộm] thì đúng. Còn nếu mà nói do chưa lấy được nên cả bốn người không phạm là sai. Những tình huống giờ giấc, phương tiện như hôm trước có nghiệp sát sanh đó, tương tự như vậy. Chúng ta cứ căn cứ [vào đó] thì các giới khác đều tương tự như vậy. Giới nào tương ứng thì mình sẽ nắm được ngay.

Chúng ta đến ví dụ tiếp theo, ví dụ này khó hơn, dài hơn, khó nhớ hơn.

VD9: Hai thanh niên A và B ăn chơi lêu lổng vì quá thiếu tiền nên rủ nhau đi trộm cắp. Sau khi chạy dọc phố, A nói với B định ăn trộm chiếc xe dựng trước cửa hàng quần áo nọ chỉ có một cô chủ

trông coi. A nói với B: “Tao sẽ vào giả vờ mua đồ để câu giờ, đánh lạc hướng, nếu thấy điều kiện thuận lợi thì tao sẽ giả vờ ho mấy tiếng, mà nghe thì ra tay. Khi A vào cửa hàng, giả vờ thử coi chiếc áo, y định ra hiệu thì bất ngờ thấy có một thanh niên ngồi dưới thấp chơi game trên điện thoại và có camera theo dõi nữa. Y nghĩ: “Vây không được rồi” (tức là y nghĩ không ăn trộm được rồi). Đúng lúc đó, người thanh niên chơi game ho mấy tiếng. B ở ngoài nghe thấy tiếng ho, liền ra tay bẻ khóa dắt xe, cô chủ quán thấy được nên hét lên “trộm trộm”. A chạy xe ra không kịp nên bỏ chạy, rồi bị người dân vây bắt. Vậy trong tình huống này thì A, B có phạm nghiệp trộm cắp không?

(Tức là bàn nhau kế hoạch vô cửa hàng quần áo, tao vô trong đó giả vờ mua quần áo, thử quần áo, câu giờ đánh lạc hướng bà chủ. Tao thấy thuận lợi thì ho mấy tiếng, mà ở ngoài ra tay, còn không thấy có cơ hội thì tao sẽ im lặng. Tức là ám hiệu như vậy).

Chúng ta có một tình huống rất hấp dẫn. Ở đây mô tả lại tình huống này, cũng dễ thôi. Tức là hai thanh niên ăn chơi lêu lổng, thiếu tiền quá nên rủ nhau đi trộm cắp. Chạy dọc trên phố một hồi, A nói với B định trộm cắp chiếc xe dựng trước cửa hàng quần áo đó, thấy chỉ có một cô chủ trông coi (nhìn ở ngoài thấy vậy). A nói với B: “Tao sẽ vào giả vờ mua quần áo để câu giờ, đánh lạc hướng. Cứ thử quần áo này kia là cô đó [chỉ] chú ý quần áo thôi, lúc đó sẽ ra tay được, (nghĩ vậy). Lúc đó nếu thấy thuận lợi là tao giả bộ ho vài tiếng, mà nghe tiếng ho thì mà ra tay.

Còn nếu không có cơ hội thì tao im lặng, mà thấy im re thì mà cứ ở ngoài đợi đi, tao ra đi về thôi, chứ không có ăn trộm”.

Khi vào cửa hàng [A làm] cũng đúng như vậy, A giả vờ thử coi chiếc áo, thấy cũng được rồi y định ra hiệu. Nhưng lúc đó nhìn thấy có một thanh niên ngồi chơi game bằng điện thoại ([ngồi] ở dưới thấp, cho nên ở ngoài không thấy). Thậm chí ở đó còn có camera theo dõi nữa (camera bắt kín ở đâu đó theo dõi ở ngoài nữa). Cho nên A nghĩ rằng là *“vây không được rồi, không ăn trộm được đâu”*. Đúng lúc đó người thanh niên chơi game ho mấy tiếng, B ở ngoài nghe tiếng ho, cứ tưởng rằng A ra hiệu lấy [xe] đi, nên liền ra tay bẻ khóa dắt xe. Cô chủ quán thấy được nên hét *“trộm, trộm”*. A chạy xe ra không kịp nên bỏ chạy, sau đó bị người dân vây bắt. Vậy trong tình huống này thì A, B có phạm giới (nghệp) trộm cắp không?

Chúng ta xét từng trường hợp, từng người. Những tình huống này rất thực tế, và nếu mình xét theo nghiệp là như vậy, còn nói xét pháp luật thế gian là khác. Ở đây mình nói theo giới (nghệp) thôi.

1. Người A

Xét A về 5 chi pháp của phạm nghiệp trộm cắp:

(1) *Tài sản có chủ*: Có. Chiếc xe máy không biết của ai nhưng chắc chắn [có] chủ.

(2) *Biết rõ tài sản có chủ*: Có. Giả sử [chính xác] của ai thì không biết nhưng chắc chắn cũng có chủ.

(3) *Tâm nghĩ trộm cắp*: Có ý định trộm cắp nhưng có lúc đầu thôi, lúc sau có ý nghĩ “*vây không được rồi*”, đó là tình huống hai. Như vậy tình huống đầu có trộm cắp. Xét A ở tình huống một thì có trộm cắp nhưng mà tới lúc này [tình huống hai] là không trộm cắp nữa rồi. [Nghĩ:] “*vây không được rồi*” là hết, dừng tâm [trộm cắp], cho nên không [có tâm nghĩ trộm cắp]. Tình huống một lúc đầu là có, tình huống hai lúc sau là không, ở đây mình xét lúc sau là không rồi.

(4) *Có hành động trộm cắp*: Lúc đầu thì có, nhưng tới lúc đó thì dừng rồi, tại vì không có ho, không có ra lệnh. Cho nên là không có thỏa [điều kiện (4)]. Nói chung tới đây là không [phạm] rồi, không cần xét nữa.

Như vậy A trong trường hợp này thì không phạm nghiệp trộm cắp. Tất nhiên ở thế gian thì vẫn có tội đi đồng phạm, sẽ phải xử. Nhưng ở đây xét về nghiệp là không phạm giới trộm cắp, vì không có ra lệnh. Tất nhiên nghiệp lúc trước vẫn có nghiệp bất thiện rồi.

Xét A về 5 chi pháp của phạm nghiệp trộm cắp:			
TT	Chi pháp	Cụ thể	Thỏa điều kiện
1	Tài sản có chủ	Chiếc xe máy	x
2	Biết rõ tài sản có chủ	Chủ của xe máy	x
3	Tâm nghĩ trộm cắp	Lúc đầu có, lúc sau không	Không
4	Có hành động trộm cắp		Không

5	Lấy được tài sản đó do hành động ấy		Không
* Kết luận: A không phạm giới trộm cắp. (Có nghiệp bất thiện ban đầu).			

2. Người B

B phạm quá rõ ràng vì B tự làm, tự nghe nhằm [thì] cũng ráng chịu thôi. [Chúng ta xét trên 5 chi pháp]:

(1) *Tài sản có chủ:* [Có]. Chiếc xe máy.

(2) *Biết rõ tài sản có chủ:* Chủ của chiếc xe máy.

(3) *Tâm nghĩ trộm cắp:* [Có].

(4) *Có hành động trộm cắp:* [Có]. Bẻ khóa dắt xe là hành động trộm cắp.

(5) *Lấy được tài sản đó do hành động ấy:* Dắt xe như vậy, nhiều người nói lấy không được? Không! Chỉ cần dắt xe [ra] một chút thôi, di chuyển xe là phạm rồi. Thế gian thì nó chưa ăn trộm được, tội nó nhẹ hơn, nhưng thực tế thì điều này vẫn phạm nghiệp rồi. Cho nên nghiệp khác với thế gian.

Theo đây thì B vẫn phạm nghiệp trộm cắp.

Xét B về 5 chi pháp của phạm nghiệp trộm cắp			
TT	Chi pháp	Cụ thể	Thỏa điều kiện
1	Tài sản có chủ	Chiếc xe máy	x
2	Biết rõ tài sản có chủ	Chủ của xe máy	x

3	Tâm nghĩ trộm cắp		x
4	Có hành động trộm cắp	bẻ khóa dĩa xe	x
5	Lấy được tài sản đó do hành động ấy		x
*Kết luận: B phạm trộm cắp.			

Như vậy A hên không [phạm], nhưng xét nghiệp là vậy. Tình huống ở trong Luật, có khi ra hiệu nhưng người ta hiểu lầm. Ví dụ [ám hiệu] giơ tay trái thì mình lấy, còn giơ tay phải thì không. Nhưng ở ngoài nó nhìn lộn, giơ tay phải mà nó tưởng tay trái, giơ tay trái mà nó tưởng tay phải, nó làm ngược lại thì [nó] vẫn bị phạm nếu như trộm cắp. Người [lấy] đó phạm chứ người kia không phạm vì ra hiệu khác, ra hiệu không đúng, người kia đã dừng [tâm đó] rồi, trong tâm người ta đã nghĩ là không ăn trộm, đừng ăn trộm nữa. Cho nên người ta đã không [nghĩ ăn trộm], lúc đó dừng tâm [ăn trộm] rồi. Rõ ràng như vậy.

VD10: Một người A thấy con chó của mình bắt ngậm được một con chim bồ câu. Người ấy bèn đánh con chó, ép nó thả con bồ câu ra cho mình ăn thịt. Vậy A có phạm trộm cắp không?

Chúng ta coi tình huống này rất thực tế. Trong nhà mình có nuôi chó, con chó bắt được con chim bồ câu hay con gì đó, ở đây nói là con chim bồ câu. Mình thấy con chim bồ câu đó [mình] thích, cũng muốn ăn thịt con chim bồ câu cho nên ép, đánh con chó để con chó thả ra. Mình

bắt con chim bồ câu ăn thịt, vậy có phạm trộm cắp không? Tình huống này chắc cũng không khó lắm đúng không? Rất dễ!

Xét A về 5 chi pháp của phạm nghiệp trộm cắp:

(1) *Tài sản có chủ*: [Có]. Một con chim bồ câu. Rõ ràng đây là tài sản có chủ.

(2) *Biết rõ tài sản có chủ*: Biết, của con chó. Con chó nó bắt được là của con chó rồi. Con chó là chủ, chứ không phải con chó [là] súc sanh [nên] không phải [là chủ]. Rồi mình nói con chó mình nuôi, [tất cả] của nó thuộc của mình. Không phải! Cho dù [mình nuôi nó thì] của nó vẫn là của nó, không phải của mình. Có phải mình sai nó bắt đâu, [ở đây] nó tự bắt. Còn nếu mình sai nó bắt thì đó mới là quyền của mình, còn đây là nó tự bắt.

(3) *Tâm nghĩ trộm cắp*: [Có]. Tâm mình muốn lấy, đánh nó để cướp, đây là cướp chứ không phải trộm cắp nữa.

(4) *Có hành động trộm cắp*: [Có]. Đánh con chó ép nó thả [con chim bồ câu], đó là hành động trộm cắp.

(5) *Lấy được tài sản đó do hành động ấy*: Lấy được.

Như vậy A có phạm trộm cướp. Ở đây là cướp chứ không phải ăn cắp đâu, cướp của súc sanh cũng là cướp. Cho nên đừng nghĩ của súc sanh rồi mình muốn làm gì thì làm. Không phải! Vẫn phạm. Ở đời có nhiều điều như vậy đó. Mình tưởng mình chỉ [phạm khi] ăn cắp của người thôi, mà [còn có] ăn cắp của súc sanh nữa. Tất nhiên ăn cắp của

súc sanh thì nghiệp nhẹ hơn ăn cắp của người. Đối tượng chúng ta đã học ở phần trên.

Xét A về 5 chi Pháp của Phạm nghiệp trộm cắp			
TT	Chi pháp	Cụ thể	Thỏa điều kiện
1	Tài sản có chủ	con chim bồ câu	x
2	Biết rõ tài sản có chủ	con chó	x
3	Tâm nghĩ trộm cắp	Muốn lấy	x
4	Có hành động trộm cắp	đánh con chó, ép nó thả	x
5	Lấy được tài sản đó do hành động ấy		x
*Kết luận: A phạm trộm cướp.			

VD11: Cô Phật tử A thấy con mèo bắt ngậm một con chuột còn sống. Cô bèn đánh con mèo và cướp lại con chuột để thả đi. Vậy cô ấy có phạm giới trộm cắp không?

Đây là một tình huống rất là thực tế. Quý vị là người tu hành, không muốn chúng sanh chết. Quý vị thấy con mèo (không cần biết mèo của ai, mèo của mình hay mèo người ta cũng được) nó bắt, ngậm con chuột còn sống, quý vị không chịu được cho nên đánh con mèo, cướp lại con chuột để thả đi. Làm như vậy rồi thì quý vị có phạm trộm cướp hay không? Đó là tình huống thực tế đấy, mình xét thử xem có hay không?

Có người nói là A không phạm trộm cắp, có người nói có phạm, 50/50. Bốn người bình luận thì thấy hai người nói có, hai người nói không. Quý vị thấy hấp dẫn không? Rất thực tế! Từ đây vì tâm [từ có nên có] nghĩa cử cao đẹp hay không? Bây giờ chúng ta muốn biết có hay không thì chúng ta xét 5 chi pháp:

(1) *Tài sản có chủ*: [Có]. Tài sản là một con chuột còn sống có chủ là của con mèo.

(2) *Biết rõ tài sản có chủ*: [Có]. Mình biết rõ là của con mèo, nó bắt được rồi thì là của nó.

(3) *Tâm nghĩ trộm cắp*: Bây giờ vấn đề là ở chỗ này, mình xét thì chỗ này là khó nhất. [Mình phân tích kỹ phía sau].

(4) *[Có hành động trộm cắp: Có.]* Hành động thì dễ rồi, đánh, cướp thì [xác định] được rồi.

(5) *[Lấy được tài sản đó do hành động ấy]*: Lấy được tài sản đó rồi.

Hai chi pháp sau coi như [thỏa mãn] rồi đó. Bây giờ mình chỉ cần xét một chi pháp (3) thôi, tâm có nghĩ trộm cắp hay không? Vấn đề ở đây, tâm lúc đó cô này đang nghĩ đánh con mèo và cướp lại con chuột để thả đi. Cho nên cô không có tâm chiếm lấy con chuột, mà cô chỉ muốn thả con chuột đi. Đây là tâm từ bi, không phải tâm trộm cắp, mà tâm vì cứu con chuột, thì không có yếu tố [(3)] này.

Mặc dù hành động giống y chang, nhưng mà không phải như vậy, vì cứu thôi, tâm cứu con chuột. Trường hợp này trong Giới luật xét là không phạm trộm cắp nhưng vẫn là việc không nên làm đối với người

xuất gia. Có câu chuyện của Tôn giả Tất-lăng-già-bà-ta dùng Thần thông cướp lại mấy đứa nhỏ trên thuyền của bọn bắt [cóc]. Mấy đứa nhỏ đi tới Tịnh xá học thì bị bắt, ngài dùng Thần thông cướp lại. Nhưng Đức Phật nói cũng không nên làm đối với người xuất gia, vì đối với những người ấy thì không [nên] tạo nghiệp. Tức là chúng sanh theo nghiệp như thể thôi, không có can thiệp. Đối với bậc Vô lậu giải thoát thì không [làm], còn đây những người phàm phu thì vẫn làm.

Xét cô Phật tử A về 5 chi pháp của phạm nghiệp trộm cắp			
TT	Chi pháp	Cụ thể	Thỏa điều kiện
1	Tài sản có chủ	một con chuột còn sống	x
2	Biết rõ tài sản có chủ	con mèo	x
3	Tâm nghĩ trộm cắp	Tâm cứu con chuột	Không
4	Có hành động trộm cắp		x
5	Lấy được tài sản đó do hành động ấy		x
*Kết luận: Không phạm trộm cướp. (Nghiệp lẫn lộn đen, trắng).			

Ở trong này cũng phải nói rõ hơn, tuy là không phạm trộm cướp, nhưng ở đây quý vị nên nhớ đó vẫn là nghiệp lẫn lộn đen trắng, không là hoàn toàn nghiệp trắng. Ở đây là nghiệp lẫn lộn đen trắng, phải kỹ như vậy. Thế nào là đen, thế nào trắng? Nghiệp trắng thì quá rõ, cứu con chuột là nghiệp trắng. Nghiệp đen là mình đã cướp mất bữa ăn của con mèo, mình cướp mất tài sản của nó. Cho nên, tuy không phải tội trộm

cướp, nhưng mình đã làm chúng sanh kia mất phần ăn của nó, mất tài sản của nó. Mặc dù ý tốt thì mình không phạm trộm cắp nhưng có tạo nghiệp đen.

Cho nên phải hiểu như vậy thì mới thông suốt, chứ không phải quy kết hết. Phật pháp phải nói nghiệp đen cho quả đen, nghiệp trắng cho quả trắng, còn nghiệp lẫn lộn đen trắng có thể cho quả lẫn lộn đen trắng. Cho nên đến đời nào đó biết đâu mình cũng bị cái nghiệp y chang như vậy, đang sắp ăn bị người ta giạt mất, đang sắp ăn [bị] bẻ mất, không ăn được. Những nghiệp như thế sẽ trở ra. Đang sắp làm ăn thành công rồi tự nhiên có chuyện gì đó xảy ra, không thành công [nửa]. Đó là nghiệp đó trở, mặc dù mình không có cố ý. Nhưng cũng sẽ có phước, phước là khi gặp nạn sẽ có người cứu mình, khi có chuyện gì đó sẽ có người giúp đỡ, nhưng ngược lại cũng sẽ có những bất trắc xảy ra. Cho nên trong dòng luân hồi thì tương đối thôi, quý vị phải hiểu như thế. Ở đây tâm làm như thế thì tốt.

Cũng xin nói thêm khi đánh con mèo, nếu mà tâm mình sân mình đánh thì nghiệp đen càng nặng nữa. Và nếu tâm mình đánh chỉ nghĩ vì thương con chuột mà đánh thôi, chứ không muốn đánh vì sân, thì nghiệp đen sẽ nhẹ hơn.

Quý vị phân tích phải phân tích kỹ như vậy đó, chứ không phải đơn giản nhìn trên tình huống rồi mình kết luận được. Cho nên phải xét trên tâm, trên đối tượng và trên hành động. Ở đây rõ ràng [rồi], một tình huống rất hấp dẫn và rất thực tế. Vậy thì từ đây mình có thể biết

nên làm như thế nào. Chính vì vậy các bậc Lộ tận, các ngài thường không bao giờ can thiệp tới những chuyện như vậy. Tại vì các ngài tùy nghiệp chúng sanh thôi. Chúng sanh nào các ngài cũng nhìn thấy bình thường, sống chết cũng chỉ là chuyển sanh đời này qua đời khác rất nhanh chóng, cho nên các ngài không can thiệp. Còn đối với những người bình thường thì người ta can thiệp. Cho nên quý vị thấy ai mà chứng Lộ tận (A-la-hán trở lên), thậm chí những bậc Sơ quả, Nhị quả, Tam quả thông thường, các ngài cũng không dùng Thần thông mà tiên tri tiên đoán. Ít lắm, không có! A-la-hán dường như không luôn, bởi vì không quan tâm [việc như vậy] nữa. Còn lại người phàm thì bắt đầu tiên tri, tiên đoán sự việc này sự việc kia, đủ thứ. Đó là vẫn còn phiền não, tức là có sự ái luyến trong đó, cho nên vẫn còn phân biệt. Chứ còn nếu nhìn một cách tổng thể thì những chuyện nhân gian như thế cũng chỉ là sanh diệt của các pháp thôi. Các pháp vẫn thường hằng diễn ra như vậy. Cho nên mình hiểu [như vậy].

VD12: Một người A đi du lịch tại một nước khác, đã mua 10 chiếc điện thoại Iphone để về bán lại lấy lời, trước khi đi qua hải quan thì A đã nhờ bốn người B, C, D, E mang giùm mỗi người 2 chiếc để qua cửa hải quan. B, C, D thì biết đó là trốn thuế nhưng vẫn hoan hỉ giúp đỡ, còn E thì vì không biết nên mang giúp thôi. Như vậy A, B, C, D, E có phạm trộm cắp không?

Đây là một tình huống rất thực tế. Quý vị biết nếu mua điện thoại chẳng hạn, quý vị qua nước khác [giá] rẻ hơn, mua rồi về bán. Có người hay đi du lịch gọi là mua đồ xách tay đó. Người ta [làm] như vậy thông thường đi qua sân bay. Thậm chí mình có thể lấy lại [tiền] miễn thuế nữa, tức là lấy hóa đơn chứng minh là tôi đi du lịch thôi, cho nên mình có thể trừ thuế, thành ra tài sản mua được rất rẻ. [Mua] như vậy xong rồi về bán, [thường là bán] không có hộp (thường phải bỏ hộp đi mới được mang qua Hải quan). Người ta đi về bán với chênh lệch như vậy, bán vẫn lời.

Bây giờ người này họ mua 10 cái, 10 cái mà đi qua hải quan, đi qua sân bay là không được. Người ta sẽ kiểm tra, người ta nghi ngờ bởi vì xài [gì] mà một lúc tài sản cá nhân 10 cái. Cho nên người này mới nhờ bốn người khác B, C, D, E mỗi người mang 2 cái, thành ra 10 cái. Như vậy [mỗi người mang] 2 cái thì không có [bị] gì. B, C, D thì quá biết đó là trốn thuế nhưng hoan hỷ giúp đỡ luôn, không sao. Còn E vì không biết thì cứ mang giúp thôi, người ta nhờ mang thì cũng mang thôi. Vậy ai trong số đó phạm trộm cắp? Chúng ta thấy đây là một tình huống rất thực tế thuộc về tội trốn thuế, gian lận. Vì mình buôn bán phải có đóng thuế, buôn bán kiểu này là trái phép đó.

1. Người A

A là người cầm đầu, [chúng ta xét 5 chi pháp]:

(1) *Tài sản có chủ*: [Có]. Thuế của nước đó.

(2) *Biết rõ tài sản có chủ*: Có. Thuế của đất nước đó.

(3) *Tâm nghĩ trộm cắp*: [Có]. Rõ ràng tính trộm thuế.

(4) *Có hành động trộm cắp*: Có.

(5) *Lấy được tài sản đó do hành động ấy*: Có. Lấy được thuế đó, lấy [được] lời.

Cho nên kết luận A phạm trộm cắp.

Xét A về 5 chi Pháp của Phạm nghiệp trộm cắp			
TT	Chi pháp	Cụ thể	Thỏa điều kiện
1	Tài sản có chủ	Thuế	x
2	Biết rõ tài sản có chủ	Đất nước	x
3	Tâm nghĩ trộm cắp		x
4	Có hành động trộm cắp		x
5	Lấy được tài sản đó do hành động ấy		x
*Kết luận: A phạm trộm cắp.			

2. Người B, C, D

B, C, D giống nhau; E khác thôi. B, C, D biết rõ ràng rồi nhưng vẫn [hoan hỷ giúp] thì cũng vậy thôi, ủng hộ người đó thì cũng phạm y chang như vậy. Cũng như trên là thỏa hết năm điều kiện. [Kết luận] B, C, D đều phạm trộm cắp. Điều này không có gì khó khăn [để xác định].

Xét B, C, D về 5 chi pháp của phạm nghiệp trộm cắp			
TT	Chi pháp	Cụ thể	Thỏa điều kiện

1	Tài sản có chủ	Thuế	x
2	Biết rõ tài sản có chủ	Đất nước	x
3	Tâm nghĩ trộm cắp		x
4	Có hành động trộm cắp		x
5	Lấy được tài sản đó do hành động ấy		x
*Kết luận: B, C, D phạm trộm cắp			

3. Người E

Xét về 5 chi pháp của trộm cắp:

E không biết nên mang giúp thôi, không biết về pháp luật, không biết điều này là trốn thuế, chỉ nghĩ [đơn giản] vậy thôi. Vì không biết nên sẽ không có thỏa chi phần (3) không có tâm trộm cắp; có thể [chi phần (2), (3)] cũng “không” nữa, không có nghĩ trộm cắp gì, không biết trốn thuế gì. Chỉ cần một chi pháp là được rồi. Kết luận E không phạm trộm cắp.

Xét E về 5 chi pháp của phạm nghiệp trộm cắp			
TT	Chi pháp	Cụ thể	Thỏa điều kiện
1	Tài sản có chủ	Thuế	x
2	Biết rõ tài sản có chủ		không
3	Tâm nghĩ trộm cắp		không
4	Có hành động trộm cắp		
5	Lấy được tài sản đó do hành động ấy		

*Kết luận: E không phạm trộm cắp.

Quá đơn giản đúng không quý vị? A, B, C, D thì phạm hết; chỉ có E không phạm. E chắc chắn không vì không biết [về trốn thuế]. Cho nên khi không biết cũng giúp mình thoát được một số [nghiệp]. Nhưng điều này cũng cộng chút nghiệp cho [mình].

Bây giờ cho bài tập về nhà, quý vị về làm trước để bữa sau chúng ta sẽ sửa. Chúng ta có một số bài như sau:

VD13: Trong một buổi tiệc đông người, A nghĩ rằng sẽ ăn trộm chiếc điện thoại của B, nhưng do lúc hơi say, A nhìn không rõ nên lấy nhầm chiếc điện thoại của C cũng khá giống như vậy. Khi về nhà thì A mới phát hiện ra đó là điện thoại của C là bạn của mình nên A liên lạc và trả lại. Vậy A có phạm trộm cắp hay không?

Tình huống dễ, rất đơn giản. Một người đi tiệc đông người, định ăn trộm chiếc điện thoại của người B. Nhưng lúc ăn tiệc xong hơi say, nhìn không rõ lấy nhầm cái điện thoại giống vậy, là của C chứ không phải của B. Về nhà phát hiện ra đó là điện thoại của C (bạn mình) tại vì nhìn trên điện thoại, nhìn trên danh bạ, cuộc gọi nhớ, v.v... có thể biết [là của bạn mình]. Từ đó [A] biết liên lạc, trả lại. Vậy có phạm trộm cắp hay không? Đó là một tình huống, quý vị cũng xét 5 chi pháp để làm.

VD14: Trong một buổi tiệc đám cưới đông người, cô A do lúc hơi say, nên cô nhìn không rõ, lúc vội vàng ra về lấy bỏ chiếc điện

thoại của B giống với điện thoại của mình vào túi, dù trước đó đã bỏ điện thoại của mình vào rồi. Khi về nhà thì A mới phát hiện ra là có tới hai chiếc điện thoại của mình và người khác. Cô nghĩ thôi sẵn mình lấy luôn vì điện thoại này rất đắt tiền. Cô cầm lên bấm tắt nguồn, nhưng thấy nhiều cuộc gọi nhỡ, và lúc đó chồng cô hỏi: “Ủa em có hai chiếc điện thoại à!” Cô kể lại ý định như vậy. Chồng cô khuyên cô hãy trả điện thoại cho người ta vì nếu người ta phát hiện thì phạm pháp. Cô sợ, nên liên lạc và trả lại điện thoại. Vậy cô A có phạm trộm cắp hay không?

Tình huống rất thực tế. Trong đời sống đôi khi mình vội vàng hay bị sao đó nhìn không rõ, trên bàn có nhiều điện thoại giống nhau. Điện thoại mình giống điện thoại người ta, mình đã bỏ [điện thoại của mình] trong túi xách rồi, [nhưng] cứ tưởng điện thoại [kia] của mình nên cầm bỏ vào nữa. Khi về nhà mới phát hiện hai cái điện thoại giống nhau, cầm lên phát hiện điện thoại người khác. Nghĩ “*Điện thoại này cũng đắt tiền, thôi mình lấy luôn*”. Cầm lên, bấm tắt nguồn để lấy nhưng thấy nhiều cuộc gọi nhỡ. Đúng lúc đó chồng cô hỏi tại sao có hai cái [điện thoại]. Cô kể lại [sự việc] như vậy, chồng khuyên cô trả lại điện thoại cho người ta đi, nếu người ta phát hiện ra thì phạm pháp. Cô sợ nên liên lạc và trả lại điện thoại cho người ta. Vậy cô A đó có phạm trộm cắp hay không?

Tình huống này cũng rất thực tế. Mới đầu thì như vậy nhưng sau rồi tính qua tính lại, tính tới tính lui [lại muốn lấy]. Điều này theo thể

gian thì không sao, không ai biết. Nhưng theo trong Giới, trong Nghiệp thì có phạm hay không? Quý vị tự làm, bài tiếp theo chúng ta sẽ sửa.

Hôm nay chúng ta học tới đây.

Mời quý vị hồi hướng!

“Nguyện đem công đức này

Hướng về khắp tất cả

Đệ tử cùng chúng sanh

Đều sớm thành Phật đạo”.